

ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ: της 3 Δεκεμβρίου 1938

Περί κανονισμού υγιεινής εργαστηρίων αλλαντοποιίας
(ΦΕΚ 473/Α/17-12-38)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β΄ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Έχοντες υπ' όψει το άρθρ. 7 του Νόμ. ΓπΛΔ' «περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών και περί ωρών εργασίας», μετά γνώμην του Συμβουλίου Εργασίας και σύμφωνον γνώμην του Συμβουλίου Επικρατείας, προτάσει του Ημετέρου επί της Εργασίας Υφυπουργού, απεφασίσασμεν και διατάσσομεν.

Άρθρον 1

Εντός των εργαστηρίων αλλαντοποιίας, καθαρισμού εντέρων και άκρων και επεξεργασίας εντέρων αλλαντοποιίας, πλην των γενικών όρων των διά του από 14.3.34 Β.Διατάγματος «περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών κλπ.» επιβαλλομένων, δέον να τηρώνται και ειδικαί διατάξεις των επομένων άρθρων.

Διάταξις των εργαστηρίων Άρθρον 2

Πάντες οι ως άνω τόποι εργασίας δέον να έχωσιν έδαφος μετ' αδιαποτίστου, αλλ' ουχί ολισθηράς επιστρώσεως (εξ ασφάλτου, τσιμέντου κλπ.), μετά καταλλήλου αποκλίσεως και αυλάκων αποχετεύσεως κεκαλυμμένων διά σιδηράς εσχάρας, προς άμεσον και αυτόματον απομάκρυνσιν των αποπιπτόντων υγρών.

Οι τοίχοι και πάντα τα εξαρτήματα των εργαστηρίων τούτων δέον να φέρωσιν λείαν επικάλυψιν, επιτρέπουσαν την εύκολον πλύσιν και απολύμανσιν αυτών και να αβεστοχρίωνται δις τουλάχιστον κατ' έτος.

Άρθρον 3

Αι λεκάναι και αι δεξαμεναί πλύσεως και καθαρισμού των εντέρων και άκρων δέον να είναι κατεσκευασμέναι εξ υλικού αδιαποτίστου μετ' επιφανείας λείας και ευκόλως πλυνομένης. Αύται δεν πρέπει να αποτελώσι κοιλότητας εν των εδάφει, αλλά να ανυψούνται κατά τρόπον ώστε ο εντός αυτών εκτελούμενος καθαρισμός των εντέρων και άκρων να διεξάγηται εν ορθία στάσει των εργατών και χωρίς ούτοι να είναι υποχρεωμένοι να κάμπτωσι τον κορμόν κατά την τέλεσιν της εργασίας των.

Εις το εν άκρον των λεκανών και των δεξαμενών τούτων δέον να υπάρχη στόμιον αποχετεύσεως των υδάτων του καθαρισμού, εις δε το έτερον στρόφιγξ προσάγουσα καθαρόν ύδωρ διά την πλύσιν των εντέρων και άκρων.

Αι λεκάναι και αι δεξαμεναί εντός των οποίων εκτελείται η εκκένωσις του περιεχομένου των γαστέρων και εντέρων και ο καθαρισμός αυτών δέον να φέρωσιν αποχετευτικούς αγωγούς αρκούντως ευρείς, μη δυναμένους να υποστούν έμφραξιν εκ των απομακρυνομένων ακαθαρσιών.

Αι τράπεζαι διαλογής των εντέρων και εναποθέσεως των κρεάτων και των άκρων πρέπει να είναι επικεκαλυμμέναι διά πλακός ψευδαργύρου ή εκ μαρμάρου ή εκ λείου μετάλλου, ίνα καθαρίζονται ευκόλως. Όπου αι τράπεζαι δέον να είναι εκ ξύλου, τούτο δέον να είναι σκληρόν, ίνα, είναι εύκολος η απόξεσις και ο καθαρισμός αυτού.

Επίσης τα δι' οχημάτων εκ των σφαγείων μεταφερόμενα έντερα μετά των γαστέρων δέον να εναποτίθενται προ του καθαρισμού αυτών εις ίδιον χώρον, κεχωρισμένον από τας αιθούσας, έχοντα έδαφος τσιμεντόστρωτον ή πλακόστρωτον, μετ' αποκλίσεως και αποχετεύσεως καταλλήλου προς εύκολον καθαρισμόν.

Ύδρευσις Άρθρον 4

Εντός των τόπων τούτων εργασίας δέον να υπάρχει εγκατάστασις ύδατος υπό πίεσιν, κατανεμομένου δι' υδραγωγών σωλήνων και καλώς προφυλασσομένου από πάσης μολύνσεως. Το χρησιμοποιούμενον ύδωρ, όταν δεν προέρχεται εκ της κοινής υδρεύσεως της πόλεως, δέον να εξετάζεται χημικώς και μικροβιολογικώς τρις τουλάχιστον κατ' έτος, ίνα ελέγχεται εάν είναι κατάλληλον δι' ην χρήσιν προορίζεται. Τα αντίγραφα δε των σχετικών αναλύσεων δέον να υποβάλλονται εις τας οικείας Επιθεωρήσεις Εργασίας ή, ελλείψει τούτων, εις τας οικείας αστυνομικάς αρχάς.

Καθαριότης εργαστηρίων. Αερισμός Άρθρον 5

Μετά το τέλος της εργασίας πάντες οι τόποι ούτοι εργασίας πρέπει να καθαρίζονται επιμελώς δι' εκτοξεύσεως ύδατος.

Πάσαι αι τράπεζαι, αι λεκάναι και αι δεξαμεναί, ως και τα χρησιμοποιούμενα δοχεία, μετά το τέλος της εργασίας, δέον να πλύνονται επιμελώς διά ζέοντος ύδατος,

Εντός των οχητών δέον να χύνονται συχνάκις απολυμαντικά διαλύσεις καυστικής ποτάσσης, χλωριούχου ασβέστου, γάλακτος ασβέστου κλπ.

Αι τράπεζαι αι φέρουσαι επιφάνειαν ξυλίνην δέον να αποξέωνται τρις τουλάχιστον της εβδομάδος.

Άρθρον 6

Αι αυλαί, οι διάδρομοι και τα παραρτήματα των τόπων τούτων εργασίας δέον να τηρώνται εν άκρα καθαριότητι και εκτελώνται επιμελώς οι σαρώσεις αυτών καθ' εκάστην μετά το τέλος της εργασίας.

Πάντα τα απορρίμματα της κατεργασίας εντέρων και άκρων δέον να συλλέγονται επιμελώς κατά το τέλος της εργασίας και να φυλάσσονται εντός καλώς κλειομένων και μη διαρρεόντων δοχείων, να απομακρύνονται δε καθ' εκάστην προς τόπους απορρίψεως αυτών ή να καίονται εις τον κλίβανον καύσεως απορριμμάτων, εάν υπάρχει τοιούτος.

Άρθρον 7

Εις όσα τοιαύτα εργαστήρια δεν υπάρχει αποχέτευσις προς κεντρικόν τινα οχετόν, δέον να κατασκευάζονται κλειστοί σηπτικοί βόθροι εκ τσιμέντου, αυτομάτως ή περιοδικώς καθαριζόμενοι, εντός των οποίων να αποχετεύονται τα αποπίπτοντα υγρά.

Άρθρον 8

Το εντός των εργαστηρίων συσσωρευόμενον προς επεξεργασίαν υλικόν (κρεάτα, έντερα, άκρα) δεν πρέπει να υπερβαίνει τας ανάγκας της ημέρας. Κατά τους θερινούς μήνες δέον να λαμβάνονται μέτρα κατά της προώρου σήψεως του υλικού τούτου, φυλασσομένου εις μέρη υπόγεια και δροσερά ή εντός πάγου μέχρι της αποστολής του προς κατανάλωσιν.

Άρθρον 9

Εις πάντας τους τόπους τούτους εργασίας δέον να λαμβάνονται διαρκώς μέτρα καταπολεμήσεως των μυϊών (επιμελής και διαρκής καθαριότης, ουσίαι και υγρά φονεύοντα ή αιχμαλωτίζοντα τας μυϊας κλπ.)

Πάντα τα παράθυρα και αι θύραι των εργαστηρίων δέον να φέρωσι πλαίσια εκ λεπτού συρματοπλέγματος, παρεμποδίζοντος την είσοδον των μυϊών εντός των τόπων εργασίας.

Ομοίως αι θύραι να κλείονται διά θυροφύλλων ή πλαισίων εκ συρματοπλέγματος.

Αερισμός
Άρθρον 10

Πάντες οι τόποι ούτοι εργασίας δέον να αερίζονται κατά τρόπον ώστε η εντός αυτών ατμοσφαίρα να ανανεούται πλήρως τετράκις καθ' ώραν.

Θερμοκρασία
Άρθρον 11

Η εντός των εργαστηρίων τούτων θερμοκρασία δεν πρέπει να κατέρχεται κατά τους χειμερινούς μήνας κάτω των 12° Κελσίου.
Προς τούτο δέον να εγκαθίσταται τεχνητή θέρμανσις.

Άρθρον 12

Επίσης κατά τους χειμερινούς μήνας το χρησιμοποιούμενον διά καθαρισμόν των εντέρων και των άκρων ύδωρ δέον να είναι θερμόν.

Επεξεργασία υλικού
Άρθρον 13

Μετά τον πρώτον καθαρισμόν και καθ' όλην την διάρκειαν της μετέπειτα επεξεργασίας τα κρέατα,, τα έντερα και τα άκρα δέον να εναποτίθενται εις δοχεία κατάλληλα και καθαρά. Απαγορεύεται απολύτως η εναπόθεσις αυτών εις μέρη ακάθαρτα, ως και η συσσώρευσις των εντέρων και άκρων μετά τον καθαρισμόν αυτών επί του εδάφους.

Άρθρον 14

Ο βρασμός των γαστέρων, εντέρων και άκρων δέον να εκτελήται επί κλειστής εστίας μετά καλύπτρας άνωθεν αυτής (τζάκι) και καπναγωγών. Εν ουδεμίā περιπτώσει επιτρέπεται ο βρασμός των εντέρων και γαστέρων προ του πλήρους καθαρισμού αυτών από του περιεχομένου των.

Άρθρον 15

Η εμφύσησις των εντέρων δέον να γίνεται διά φυσητήρων ειδικών, απαγορευμένης απολύτως της εμφυσήσεως και διογκώσεως αυτών διά του στόματος.

Άρθρον 16

Τα ξηραντήρια εντός των οποίων αναρτώται προς αποξήρανσιν τα έντερα, δέον να περιβάλλωνται διά πυκνού συρματοπλέγματος παρεμποδίζοντας την είδοδον των μυϊών.

Τόπος εστίασεως προσωπικού
Άρθρον 17

Τα εργαστήρια ταύτα όταν απασχολώσι πλέον των δέκα εργατών, δέον να διαθέτωσιν ίδιον χώρον, έξω της αιθούσης της εργασίας, διά την μεσημβρινήν εστίασιν και ανάπαυσιν των εργατών μετά του αναγκαιούτος αριθμού καθισμάτων και τραπεζών.

Ατομική καθαριότης
Άρθρον 18

1. Επίσης δέον να διαθέτωσι, δαπάναις του εργοδότου, πάντα τα μέσα διά την τήρησιν της ατομικής καθαριότητος των εργατών (νιπτήρας, σάπωνας, χειρόμακτρα κλπ.), ίνα ούτοι

προβαίνωσιν εις επιμελή πλύσιν του προσώπου και των χειρών κατά πάσαν διακοπήν και εις το τέλος της εργασίας.

2. Τα χειρόμακτρα, δαπάναις του εργοδότη, δέον να τηρώνται απολύτως καθαρά.

Ενδύματα εργασίας Άρθρον 19

Οι εργάται δέον να προφυλάσσωνται από τα αποπίπτοντα υγρά, φέροντες καθ' όλην την διάρκειαν της εργασίας αδιάβροχα περιζώματα (ποδιές) και υποδήματα. Επίσης οι πλύνοντες τας γαστέρας και τα έντερα δέον να προφυλάσσωσι τας χείρας των επαλείφοντες αυτάς κατά την διάρκειαν της εργασίας δι' ουδετέρας βαζελίνης. Η δαπάνη διά την προμήθειαν αυτών βαρύνει τον εργοδότην.

Άρθρον 20

Οι εργάται δέον να φέρωσιν ενδύματα εργασίας (φόρμες) πλυνόμενα εις το τέλος εκάστης εβδομάδος και διατηρούμενα κατά το δυνατόν καθαρότερα.

Ιματιοφυλάκια Άρθρον 21

Εις τα εργαστήρια ταύτα δέον να υπάρχωσιν ίδια ιματιοφυλάκια, μετά ατομικών ερμαρίων ή κρεμαστών αραιώς τοποθετημένων, όπου να κλείωνται ή να αναρτώνται τα ενδύματα των εργατών, προφυλασσόμενα από τα αποπίπτοντα υγρά και τας ακαθαρσίας της εργασίας.

Ηλικία των εργατών Άρθρον 22

Απαγορεύεται η εις τας εργασίας ταύτας πρόσληψις εργατών μη συμπληρωσάντων το 16ον έτος της ηλικίας των.

Πρώται βοήθειαι Άρθρον 23

Παν εργαστήριον αλλαντοποιΐας δέον να διαθέτη κιβώτιον πρώτων βοηθειών, περιέχον τα φάρμακα και τα είδη επιδέσεως τα προβλεπόμενα υπό του άρθρου 139 του από 14.3.34 Διατάγματος «περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών κλπ.», ήτοι:

- 1) φιαλίδιον βάμματος ιωδίου 2;100 (20 Γραμμάρια),
- 2) φιάλην γουλαρδίου ύδατος (50 γραμμαρίων),
- 3) φιαλίδιον πικρικού οξέος (10 γραμμαρίων),
- 4) φιαλίδιον πτητικών αλάτων,
- 5) φιαλίδιον υγράς αμμωνίας,
- 6) 20 γραμμάρια βάμβακος υπερχλωριούχου σιδήρου,
- 7) 6 δέματα αποστειρωμένης γάζης,
- 8) 6 δέματα αποστειρωμένου βάμβακος, υδροφίλου, των 25 γραμμαρίων,
- 9) 10 επιδέσμους διαφόρου πλάτους,
- 10) ποσότητα συγκολλητικού εμπλάστρου (τσιρότο),
- 11) μίαν δωδεκάδα καρφοβελονών ασφαλείας (παραμάνες),
- 12) σύριγγα δι' υποδορείους ενέσεις μετ' αριθμού τινος φυσίγγων (αμπούλες) θειϊκού αιθέρος, καμφορούχου ελαίου, μορφίνης, εργοτίνης, αντιτετανικού ορού. Το τελευταίον επιβάλλεται εις τα εργοστάσια τα χρησιμοποιούντα πλέον των 50 εργατών.

Υποχρεώσεις των εργοδοτών Άρθρον 24

Οι εργοδότες υποχρεούνται να αναρτήσωσιν υελόφρακτον πινακίδα εντός των τόπων εργασίας και εις μέρος εμφανές εγκλείουσιν το κείμενον του παρόντος Διατάγματος.

Άρθρον 25

Πάσαν εμφάνισιν άνθρακος μεταξύ του εργαζομένου προσωπικού των, δέον να αναγγέλωσιν οι εργοδότες αυθωρεί εις τας πλησιεστέρας αστυνομικές και υγειονομικές αρχάς, ως και εις τα όργανα της Επιθεωρήσεως Εργασίας, προς λήψιν των ενδεικνυομένων μέτρων προφυλάξεως από της μολύνσεως (απολύμανσις των τόπων εργασίας, απομόνωσις και θεραπεία του παθόντος, προφύλαξις των λοιπών εργατών κλπ.).

Πάσαι αι δαπάναι διά τα κατασταλτικά και προληπτικά μέτρα κατά της μολύνσεως βαρύνουσι τους εργοδότες.

Γενικαί διατάξεις

Άρθρον 26

Εις τους εκ μεταδοτικών νοσημάτων πάσχοντας εργάτας απαγορεύεται αυστηρώς η εργασία μέχρι της τελείας ίασεώς των.

Άρθρον 27

Ο θεράπων ιατρός ή το θεραπευτικόν ίδρυμα δέον να αναγράψωσιν εις το βιβλιάριον υγείας του παθόντος το είδος και την έδραν της μολύνσεως, εξ ης έπαθε, και τας ημέρας θεραπείας..

Άρθρον 28

Απαγορεύεται η ίδρυσις πάσης νέας εγκαταστάσεως αλλαντοποιίας και καθαρισμού εντέρων και άκρων, μη πληρούσης τους διά των προηγούμενων άρθρων επιβαλλομένους όρους, αι δε ήδη λειτουργούσαι τοιαύται υποχρεούνται όπως, εντός τριμήνου από της δημοσιεύσεως του παρόντος Διατάγματος, να συμμορφωθώσι προς τας δι' αυτού επιβαλλομένας διατάξεις.

Άρθρον 29

Πάσα βραδύτης, αμέλεια ή παράλειψις του εργοδότη προς άμεσον αναγγελίαν της μολύνσεως εξ άνθρακος και γενικώς πάσα παράβασις των διατάξεων του παρόντος Διατάγματος τιμωρείται συμφώνως προς τα άρθρα 3 και 4 του από 25 Αυγούστου 1920 Β.Δ. «περί κωδικοποιήσεως των περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών κλπ. διατάξεων».

Εις τον Ημέτερον επί της Εργασίας Υφυπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος Διατάγματος.

Εν Αθήναις τη 3 Δεκεμβρίου 1938

Εν ονόματι του Βασιλέως

Ο Αντιβασιλεύς
ΠΑΥΛΟΣ ΔΙΑΔΟΧΟΣ

Ο επί της Εργασίας Υφυπουργός
ΑΡ. ΔΗΜΗΤΡΑΤΟΣ